

צ' אפסת דפסת ויפא

אפסת בפרשת השבוע אנו לומדים על חייו של אברהם אבינו, ועל נסיונותיו, בדרך העולה בית קל. אברהם אבינו חיפש את ה' יתברך, עד שהציץ עליו בעל הבירה ואמר לו: אני בעל הבירה. ה' קורא לנו. לכל אחד בדרך שלו. והקריאה הולכת ומתחזקת, הולכת ובוקעת את כל קירות הלב. ואנחנו הולכים אליו. הולכים אליו, כל אחד מהמקום בו הוא נמצא. ה' אוהב אותנו אהבה חזקה חזקה שאי אפשר אפילו לשער. אילו היינו יודעים עד כמה אהבה זו חזקה, היינו רצים אליו, מחבקים אותו, לא עוזבים לרגע שום אות מספר התורה. וה' רוצה להראות לנו את אהבתו. וה' רוצה לגאול אותנו. רק עוד מאמץ קטן. רק עוד קצה חוט. רק עוד קפיצה קטנה מעבר למה שאנחנו מגיעים – וכבר אנחנו שם, בדור של הגאולה, בדור שאנחנו רואים ושומעים ומרגישים את ה' בכל עבר. בדור שבו אנו בונים לו בית. בית כאן, בינינו. דירה בתחתונים. *אפסת*.
בבקשה לשמור על קדושת הגליון.

אתוק אטינה ס' תורה

"ויאמר... אל נא תעבור מעל עבדך" (יח ג)
"מכאן שגדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה" (שבת קכ"ז)

אילו היה אברהם אבינו מתבדל מן הבריות ומתבודד עם עבודת הבורא של עצמו, ודאי היה משיג מדרגות יותר גבוהות בהשגת האלוקות. בכל זאת וויתר על עלייתו העצמית במדרגות והתעסק עם הבריות, לקרב ולהכניסן תחת כנפי השכינה, שהרי זו היתה תכליתה של הכנסת האורחים שקיים אברהם אבינו, כפי שאמרו חכמינו, כי לאחר האכילה והשתיה היה מבקש את אורחיו לברך ולהודות להשם יתברך הנותן לחם לכל בשר. מכאן שראה אברהם את הפצת האמונה בקרב הבריות, כעבודה יותר עליונה ויותר נשגבה מעבודת ההשתלמות וההתעלות העצמית. זוהי, איפוא, כוונתם של דברים: "גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני השכינה" – גדולה עבודת הכנסתם של זרים תחת כנפי השכינה, מעבודת ההתעלות העצמית בקבלת פני השכינה – בהשגות האלוקות. לכן הקריב אברהם את "קבלת פני השכינה" של עצמו למען מצוות "הכנסת אורחים".... (אבני אזל)

תפירות אפסאי שבת בתפזורת הבאה מסתתרים 10 מושגים שקשורים לפרשת השבוע. בהצלחה!

א	ו	ה	ל	ח	מ	ו	ר
א	מ	ל	א	כ	י	מ	י
א	א	י	ל	י	ח	א	ע
י	כ	צ	ה	צ	ק	ב	ק
ה	ל	ח	מ	ו	ר	י	ב
פ	ת	ק	ר	מ	ה	מ	ס
ת	ג	א	ב	ש	א	ל	ד
ב	ד	ה	ג	ר	מ	כ	ו
ח	מ	א	ה	ה	ה	א	מ
ע	פ	ר	ו	א	פ	ר	ב

פיתת הפלטה

מתוך משנה תורה לרמב"ם, הלכות מתנות עניים, פרק י'
א חייבין אנו להיזהר במצות צדקה, יתר מכל מצוות עשה--שהצדקה סימן לצדיקי זרע אברהם אבינו, שנאמר "כי ידעתיו, למען אשר יצווה...". (בראשית יח, ט). ואין כיסא ישראל מתכונן ודת האמת עומדת אלא בצדקה, שנאמר "בצדקה, תיכונני" (ישעיהו נד, ד); ואין ישראל נגאלין אלא בזכות הצדקה, שנאמר "ציון, במשפט תיפדה; ושביה, בצדקה" (ישעיהו א, כז).
ב ולעולם אין אדם מעני מן הצדקה, ואין דבר רע ולא היזק נגלל בשביל הצדקה--שנאמר "והיה מעשה הצדקה, שלום" (ישעיהו לב, יז).
ג כל המרחם--מרחמין עליו, שנאמר "ונתן לך רחמים וריחמך והרבך" (דברים יג, יח); וכל מי שהוא אכזרי ואינו מרחם, יחוש לייחוסו--שאין האכזריות מצויה אלא בגויים, שנאמר "אכזרי המה ולא ירחמו" (ירמיהו נ, מב).
ד כל ישראל והנלווה אליהם--כאחים הם, שנאמר "בנים אתם, לה' אלוהיכם" (דברים יד, א); אם לא ירחם האח על אחיו, מי ירחם עליו. ולמי עניי ישראל נושאים עיניהן, הלגויים ששונאים אותן ורודפים אחריהם--הא אין עיניהן תלויות, אלא לאחיהן.
ה [ג] כל המעלים עניו מן הצדקה--הרי זה נקרא בלייעל, כמו שנקרא עובד עבודה זרה בלייעל, ובעבודה זרה הוא אומר "יצאו אנשים בני בלייעל" (דברים יג, יד), ובמעלים עניו מן הצדקה הוא אומר "הישמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בלייעל" (דברים טו, ט). ונקרא רשע, שנאמר "ורחמי רשעים, אכזרי" (משלי יב, ז); ונקרא חוטא, שנאמר "וקרא עליך אל ה', והיה בך חטא" (דברים טו, ט).
ו הקדוש ברוך הוא קרוב לשוועת העניים, שנאמר "שוועת עניים, אתה תשמע" (?); לפיכך צריך להיזהר מצעקתן--שהרי ברית כרותה להם, שנאמר "והיה כי יצעק אלי, ושמעתי כי חנון אני" (שמות כב, כו).
ז [ד] כל הנותן צדקה לעני בסבר פנים רעות, ופניו כבושות בקרקע--אפילו נתן לו אלף זהובים, איבד זכותו או הפסידה. אלא נותן לו בסבר פנים ובשמחה, ומתאונן עימו על צרתו, שנאמר "אם לא בכיתי, לקשה יום; עגמה נפשי, לאביון" (איוב לב, כ); ומדבר לו דברי תחנונים ונחמות, שנאמר "ולב אלמנה, ארנין" (איוב כט, יג).
ח [ה] שאל העני ממך, ואין בידך כלום ליתן לו--פייסוהו בדברים. ואסור לגעור בעני, או להגביה הקול עליו בזעקה--מפני שליבו נשבר ונדכה; והרי הוא אומר "לב נשבר ונדכה--אלוהים, לא תבזה" (תהילים נא, יט), ואומר "להחיות רוח שפלים, ולהחיות לב נדכאים" (ישעיהו נז, טו). ואוי למי שהכלים את העני, אוי לו; אלא יהיה לו כאב בין ברחמים בין בדברים, שנאמר "אב אנוכי, לאביונים" (איוב כט, טז).
ט [ו] הכופה אחרים ליתן צדקה, ומעשה אותן--שכרו גדול משכר הנותן; ועל גבאי צדקה וכיוצא בהם נאמר "ומצדיקי, הרבים, ככוכבים" (דניאל יב, ג).
י [ז] שמונה מעלות יש בצדקה, זו למעלה מזו: מעלה גדולה שאין למעלה ממנה--זה המחזיק בידי ישראל שמך, ונותן לו מתנה או הלואה, או עושה עימו שותפות, או ממציא לו מלאכה, כדי לחזק את ידו עד שלא יצטרך לבריות ולא ישאל; ועל זה נאמר "והחזקת בו, גר ותושב וחי עימך" (ויקרא כה, לה), כלומר החזק בו שלא ייפול ויצטרך.

סיפור ארפת הפסח מאת הרב אריה קרן שליט"א

אברהם מצפה למלאכים: "...והוא יושב פתח-האווהל כחום היום ויישא עיניו וירא והנה שלושה אנשים ניצבים עליו..."
 [בראשית י"ח, א-ב]
ציירה: האוהב קליין (c) [שמן על בד]

אתר ארפת

- שלושה מלאכים הגיעו אל אברהם אבינו. מה היה תפקידו של כל אחד מהם?
- איך ידע אברהם מה המקום שבו צריכה להיות עקידת יצחק? ומה היה מקום זה?
- "ויאמר אברהם אל נערו" – מי היו הנערים?

סיפור חצש ההמשכים

תקציר הפרק הקודם

משפחת בלוספלד קיבלה על עצמה לגדל את אושי, ילד שהתגלגל עד אז בין בתים רבים. אושי הגיע לביתם מוזנח פיזית ונפשית, והתנהג כחיה פצועה. כלל לא ניתן היה לתאר מה עברו איתו אז. אושי היה משתולל ורומס את כל הנקרה בדרכו. ההורים התייחסו אליו בסלחנות. הם הבינו את הרקע הקשה שלו. גם שני הילדים שבבית, אברומי ואחותו, הבינו במוחם הקטן עד כמה מצבו של אושי מעורר רחמים, והשתדלו להתנהג איתו בסבלנות.

פרק שני

לאחר מכן, הגיעו תקופות שונות. בעיקר זכורה התקופה הראשונה של אושי בישיבה הקטנה, שהיתה נפלאה וזוהרת במיוחד. הוא השתלב היטב בישיבה והצליח מאוד בלימודים. למעשה, עד היום הוא נמנה על טובי הבחורים ומסב להורים המאמצים נחת מרובה.

הבעיה העיקרית שצצה בשנה האחרונה ומעמעמת את כל הזוהר, היא טיב הקשרים בינו לבין אברומי, הבן הקטן של משפחת בלוספלד. קשה לומר מתי בדיוק החלה הבעיה. כמו במקרים רבים, החל הכל טיפין טיפין.

ספור שהיה עם הגאון הצדיק רבי שלום שברדון זצ"ל: אחד הבחורים שהשתתף בקביעות בשעורי הערב החל להחסיר. יום, ימים, שלושה. ר, שלום החליט שמתפקידו לאתר את הנער ולהשיבו לחיק אהבת התורה.

ר' שלום נקש על דלת בית הוריו והנער נראה בפתח. שיחה מרתקת התפתחה בין ר' שלום לתלמידו הצעיר. להלן קטעים מתוך שיחתם:

"שלום עליך יקירי. בימים האחרונים לא ראינו אותך – חששנו אולי נפלת למשכב, או שמהו אחר שמציק לך..."

מורי ורבי, לא, ב"ה אני מרגיש טוב, אני גם אוהב ללמוד גמרא, זו ההנאה האמיתית שלי, אלא שהשבוע אחסיר. בשבוע הבא אשוב לספסל הלימודים ביתר שאת. מה קרה? מישהו חולה במשפחה?

לא, חלילה. יש לי סיבה צדדית שמונעת ממני להשתתף בשעור, אך כמו שכבר אמרתי אני מבטיח להשתתף בשקידה מיד עם סילוק הטרדה.

סתם מעניין, מה היא הטרדה שמצליחה להפריע לך דוקא באותה שעת ערב מוקדמת של השעור?

קשה לי לספר, אני מתבייש.

(בחשדנות) למה להתבייש. אתה יכול לספר אני לא אכעס עליך.

זה לא בשביל הרב...שבוע הבא אני אשוב לספסלי בית המדרש שהרב לא יהיה מודאג. בסדר גמור. אבל תספר לי רק בקצרה. אם זה לא דבר אישי במיוחד, מה קורה בשבוע זה, ורק שבוע אחד ולא יותר. מעניין מאוד...

הבחור נכנע להפצרותיו של ר' שלום ונאות לספר:

את האמת אספר: השבוע מתקיים המשחק המרכזי ב"כדור רגל" שעות המשחק חופפות לשעות השעור ואני, כמו שאני, לא מסוגל לוותר על רגעים אלו. אני "מכור" למשחקי כדור, אני אוהב בכל ליבי את המשחק וגבוריו.

ר' שלום שמע את הדברים ושתק שתיקה קצרה. אחריה הרים עיניים אוהבות, עיניים שופעות סיעתא דשמיא מחכמת, ואמר:

ידידי היקר. טוב שמעתי והבנתי. רק שמעניין אותי מה סוד האושר במשחק הכדור. הייתי שמח מאוד לשמוע מקרוב על מהלך המשחק.

השחה ביניהם גלשה לפסים ידידותיים, ר' שלום התיישב וביקש, באמת, לשמוע על משחק הכדור. התלמיד התיישב גם הוא והחל לספר בהנאה אישית.

התלמיד חש בנוח ליד ר' שלום החביב והדברים קלחו מפיו בפשטות:

"אם הרב רוצה אסביר לו" אמר בחיך, "המשחק כמו שהוא מתחלק לשתי קבוצות ואם נרצה להגדיר את ההצלחה על רגל אחת נאמר – שמי שמבקיע את השער הוא המאושר, זאת אומרת, בצידי המגרש יש שער רחב ממדים ומי שבוטע בכדור ומכניסו לשער הוא המנצח. הרגע שהכדור נכנס לשם – הוא הרגע של המשחק".

הבחור סיים את דבריו ונכרה על פניו אשרה של התרגשות, הוא לא האמין שהוא ישב אי פעם ליד ר' שלום ויספר לו סיפורי "כדור רגל"...

ר' שלום העמיד פני תם כמי שאינו מבין כלל בכדור ושאל שאלה:

מה החכמה הגדולה להכניס כדור לתוך שער? בוא עמי ואני אראה לך איך שאני בוטע לתוך השער עשרים כדורים במהירות הבזק...

הבחור חיך: את העיקר שכחתי לספר לרב! ליד השער עומד שומר והוא משתדל למנוע, והחכמה היא להתגבר עליו ולהכניס את הכדור...

ואיך, באמת, מצליחים להתגבר עליו. שאל ר' שלום.

נו זו החכמה במשחק. ומי שמצליח הוא השמח הוא ה--זה הסיפוק הגדול של המשחק.

"אני רוצה להבין" ביקש ר' שלום "השומר לא הולך לישון? הוא נמצא ליד השער עשרים וארבע שעות ביממה אוכל שם וישן שם?"

מה פתאום! צחק הנער, ודאי שהוא הולך לישון, הוא עומד שם רק בשעת המשחק, ואח"כ הוא שב לחיי היום יום.

"אם כך" שאל ר' שלום "אז מה הבעיה, נבוא בלילה כשהשומר הולך ובקיע את השער ללא שום בעיה..."

הבחור הגביה את קולו: "דוקר משום כך, דווקא בגלל שהשומר מסתלק ואין קושי להכניס את הכבוד, אין זו חכמה להכניס את הכדור. החכמה והגבורה היא רק בשעת הקושי, עומדים שם במגרש עוד נערים שמונעים להכניס את הכדור, ולמעשה, כל הקבוצה מונעת מנערי הקבוצה השניה להכניס את הכדור..."

ר' שלום נעמד על רגליו הביט על הבחור ואמר בקול: "ישמעו נא אזניך מה שפיר מדבר. האם לבוא לשיעור בשבוע הבא זו גבורה?! אתה הרי רוצה ללמוד ובשבוע הבא אין לך שום מניעה לבוא לשיעור, אם כך, החכמה היא לא גדולה במיוחד. החכמה הגדולה היא בשעה שיש מפריע שעומד בשערי בית המדרש ומונע את הכניסה, בשעה זו נקודת האושר – להבקיע את השער..."

"כן, כן, לפום צערא אגרא" תפס הבחור את עומק הדברים ומלמל בחכמה "אבל אני..."

"אל תפר את כללי המשחק. הכנס נא לשערי בית המדרש ברגע הקשה והמשמח" חיך ר' שלום וסייע בידו להחלץ מהמאבק הפנימי.

ר' שלום הוסיט לו יד לבבית ונפרד. למחרת הוא הגיע לשיעור. ר' שלום עמד לפניו בהערכה....(הסיפור מפי רבי ראובן קרלנשטיין מובא בספר "קול חוצב")